

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ, ΚΑΣΤΡΑ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ	17
Ιστορική σκιαγραφία	19
Λείψανα αρχαίων οικισμών και αρχαιότητες που επισημάνθηκαν στην περιοχή της Ελιμιώτιδας.....	45
Ιουστινιάνεια και μεσοβυζαντινά κάστρα της Ελίμειας.....	57
Το κάστρο του Μολυσκού	63
Το κάστρο του Στανού	77
Οικισμοί των χρόνων της τουρκοκρατίας	97
ΜΕΡΟΣ Β΄	
ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	125
ΖΑΜΠΟΡΔΑ	
1. Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (Αγίου Νικάνορος) (1534, 1775) (εικ. 1-32)	134
ΜΠΟΥΝΑΣΙΑ (ΒΟΥΝΑΣΑ)	
2. Μονή Ευαγγελισμού της Θεοτόκου (1763/1816) (εικ. 33-62)	151
ΚΝΙΔΗ	
3. Κοίμησις της Θεοτόκου (1873) (εικ. 63 - 70)	165
4. Άγιος Δημήτριος (εικ. 71)	170
5. Εξωκκλήσια: Προφήτης Ηλίας (εικ. 72, 73)	171
ΚΙΒΩΤΟΣ (ΚΡΙΦΤΣΙ)	
6. Άγιος Δημήτριος (εικ. 74-79)	172
ΚΛΗΜΑΤΑΚΙ	
7. Άγιος Γεώργιος (1866) (εικ. 80-82)	175
ΛΟΧΜΗ (ΒΙΤΣΙ)	
8. Άγιος Νικόλαος (1742) (εικ. 83-88)	176
ΚΑΤΩ ΜΗΛΕΑ	
9. Άγιος Δημήτριος (εικ. 89-91).....	179
ΜΕΣΟΛΟΥΡΙ (ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ)	
10. Άγιος Δημήτριος (1778) (εικ. 92 – 102)	180

ΜΑΥΡΑΝΑΙΟΙ

11. Άγιος Δημήτριος (1817) (εικ. 103 – 119) 185

ΜΕΓΑΛΟ ΣΕΙΡΗΝΙ

12. Παναγία Ελεούσα (εικ. 120 – 132) 192
13. Ταξιάρχης (εικ. 133 – 148) 198

ΠΥΛΩΡΟΙ

14. Κοίμησις της Θεοτόκου (εικ. 149 – 151) 205
15. Άγιος Νικόλαος (εικ. 152 – 153) 206
16. Άγιοι Απόστολοι (1719) (εικ. 154 – 156) 207

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ

17. Αγία Παρασκευή (1814) (εικ. 157 – 161) 208
18. Παναγία (εικ. 162 – 164) 209

ΠΑΝΑΓΙΑ (ΤΟΥΡΝΙΚΙ)

19. Αγία Παρασκευή (εικ. 165) 211
20. Άγιος Δημήτριος (1904) (εικ. 166 – 170) 212
21. Μονή Παναγίας (1730) (εικ. 171 – 175) 214

ΠΑΛΙΟΥΡΙΑ (ΚΑΡΠΕΡΟΥ)

22. Κοίμησις της Θεοτόκου (εικ. 176 – 178) 218

ΠΙΣΤΙΚΟ

23. Κοίμησις της Θεοτόκου (εικ. 179 – 182) 219

ΠΕΡΙΒΟΛΙ

24. Μονή Αγίου Νικολάου (1803) (εικ. 183 – 210) 221
25. Άγιος Γεώργιος (εικ. 211 – 258) 229

ΔΟΤΣΙΚΟ (ΝΤΟΥΣΚΟ)

26. Άγιος Αθανάσιος (1865) (εικ. 259, 260) 245
27. Αγία Παρασκευή (1910) 246

ΟΡΟΠΕΔΙΟ (ΒΕΛΙΑ)

28. Άγιος Αθανάσιος (1780) (εικ. 261, 262) 247

ΚΡΙΜΙΝΙ

29. Κοίμησις της Θεοτόκου (1896) (εικ. 263 – 268) 248

ΚΟΛΟΚΥΘΑΚΙ (ΚΝΙΔΗΣ)

30. Κοίμησις της Θεοτόκου (1741) (ερείπια ναού εικ. 269) 250
31. Κοίμησις της Θεοτόκου (1741) (εικ. 270 – 277) 251
32. Άγιος Γεώργιος (εικ. 278 – 280) 254

ΚΑΛΛΟΝΗ (ΛΟΥΝΤΣΙ)

33. Άγιος Νικόλαος (1864) (εικ. 281 – 289) 256
34. Ζωοδόχος Πηγή (1907) (εικ. 290 – 291) 260
35. Προφήτης Ηλίας (1909) 261

ΚΥΔΩΝΙΕΣ (ΒΑΝΤΣΙΚΟ)

36. Αϊ-Σώστης (εικ. 292 – 294) 262
37. Προφήτης Ηλίας (εικ. 295) 263

ΚΥΠΙΑΡΙΣΣΙ (ΜΠΙΣΟΒΟ)	
38. Άγιος Γεώργιος (1867) (εικ. 296 – 316)	264
ΓΤΙΑ	
39. Προφήτης Ηλίας (εικ. 317, 318)	271
40. Άγιος Μιχαήλ (εικ. 319)	272
ΖΙΑΚΑΣ (ΤΙΣΤΑ)	
41. Ταξιάρχης (εικ. 320 – 324)	273
ΕΛΕΥΘΕΡΟ	
42. Αρχάγγελος Μιχαήλ (1928) (εικ. 325 – 329)	275
ΕΛΑΤΟΣ (ΔΟΒΡΑΝΙ)	
43. Άγιος Αθανάσιος (1928) (εικ. 330 – 332)	278
44. Προφήτης Ηλίας (1712) (εικ. 333 – 336)	280
ΑΗΔΟΝΙΑ (ΣΤΙΧΑΖΙ)	
45. Άγιος Αθανάσιος (1904) (εικ. 337 – 350)	282
ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ (ΚΟΤΣΚΟ)	
46. Άγιος Δημήτριος (1610) (εικ. 351 – 371)	288
47. Μονή Ταξιαρχών (1815) (εικ. 372 – 388)	296
48. Άγιος Αθανάσιος (1860) (εικ. 389 – 391)	304
ΣΜΙΞΗ	
49. Άγιος Νικόλαος (1750/1810) (εικ. 392 – 403)	306
50. Άγιος Γεώργιος (1870) (εικ. 404 – 406)	312
51. Άγιος Αθανάσιος (1761) (εικ. 407 – 418)	314
ΣΑΡΑΚΗΝΑ	
52. Άγιος Νικόλαος (1857) (εικ. 419 – 425)	319
53. Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος (1915) (εικ. 426)	322
54. Άγιος Αθανάσιος (1919) (εικ. 427)	323
ΣΑΜΑΡΙΝΑ	
55. Μεγάλη Παναγία (Κοίμησις της Θεοτόκου) (1812) (εικ. 428 – 455)	324
56. Μικρή Παναγία (Γέννησις της Θεοτόκου) (1869) (εικ. 456 – 466)	338
57. Άγιος Αθανάσιος (1700) (εικ. 467 – 474)	343
58. Μεταμόρφωσις του Σωτήρος (1817) (εικ. 475 – 489)	346
59. Προφήτης Ηλίας (1800) (εικ. 490 – 496).....	352
60. Αγία Παρασκευή (1806) (εικ. 497 – 509)	355
ΑΕΤΙΑ	
61. Άγιος Νικόλαος (1913) (εικ. 510 – 511)	360
62. Κοίμησις της Θεοτόκου (1890)	361
ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ (ΤΣΙΡΑΧΙ)	
63. Αγία Παρασκευή (εικ. 512 – 515)	362
ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ΤΣΟΥΡΧΛΙ)	
64. Άγιοι Απόστολοι (εικ. 516)	364
ΑΒΔΕΛΛΑ	
65. Μονή Αγίας Τριάδος (εικ. 517 – 520)	365
66. Άγιος Αθανάσιος (1710) (εικ. 521 – 535)	367

ΦΙΛΙΠΠΑΙΟΙ	
67. Άγιος Αθανάσιος (εικ. 536 – 538)	373
68. Άγιος Κωνσταντίνος (εικ. 539 – 541)	374
ΣΥΝΔΕΝΔΡΟΝ (ΤΕΡΒΕΝ)	
69. Παναγία Λειφοκουκιώτισσα (εικ. 542 – 551)	375
ΣΠΗΛΑΙΟΝ	
70. Μονή Παναγίας (1633) (εικ. 552 – 572)	380
71. Αρχάγγελος Μιχαήλ (εικ. 573 – 576)	393
72. Άγιος Αθανάσιος (1803) (εικ. 577 – 578)	395
73. Αγία Παρασκευή (εικ. 579 – 582)	396
ΜΕΣΟΛΟΥΡΙ	
74. Άγιος Δημήτριος (εικ. 583 – 588)	398
ΓΡΕΒΕΝΑ	
75. Άγιος Αχίλλειος (εικ. 589 – 590)	401
76. Άγιος Δημήτριος	402
77. Άγιος Γεώργιος (εικ. 591 – 593)	403
78. Ο μητροπολιτικός ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου (Ευαγγελίστρια) (εικ. 594)	406
79. Αγία Παρασκευή (εικ. 595)	407
80. Άγιος Χριστόφορος (εικ. 596)	408
ΔΕΣΚΑΤΗ	
81. Άγιος Κωνσταντίνος (1895) (εικ. 597 – 600)	411
ΥΠΟΤΙΤΛΟΙ ΕΙΚΟΝΩΝ	415
ENGLISH APPENDIX	
CONTENTS	433
FOREWORD	437
CAPTIONS	443
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	
ΑΡΧΑΙΩΝ ΘΕΣΕΩΝ, ΚΑΣΤΡΩΝ, ΜΝΗΜΕΙΩΝ (ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ), ΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΤΟΠΩΝ, ΟΙΚΙΣΜΩΝ	459

